

Modeling the structural relationships of personality traits with speech anxiety in students

Homa Kolagar Daronkolaie Arsalan¹, Arsalan Khanmohammadi Taghsara²

1-M.Sc. Department of Psychology, Ayatollah Amoli Branch, Islamic Azad University, Amol, Iran

2- Assistant Professor Department of Psychology, Ayatollah Amoli Branch, Islamic Azad University, Amol, Iran

Received: 17/04/2023

Accepted: 28/07/2023

Abstract

Introduction: Speaking anxiety in educational settings is among the most prevalent and important social anxieties playing a critical role in the anxiety experienced by students.

Objective: The current study aimed to test the structural relations model of personality traits with speaking anxiety among students.

Method: The present research was descriptive-correlational of structural equations type. The statistical population consisted of all undergraduate students of psychology at Islamic Azad University, Babol branch, in the academic year 2021-2022, among them 136 people were selected by the convenience sampling method. McCrae and Costa's Personality Traits Questionnaire (1985) and Bartholomay and Houlihan's (2016) Public Speaking Anxiety Scale were used for data collection, and data analysis was performed by structural equation modeling using SPSS software version 18 and Amos software.

Results: According to the results, the personality traits of extroversion, openness to experience, conscientiousness, and agreeableness were significantly and negatively related to speaking anxiety ($p < 0.05$), and the personality trait of neuroticism was significantly and positively related to speaking anxiety in students ($p < 0.05$). Also, according to the results of structural equations, extroversion ($\beta = -0.033$), conscientiousness ($\beta = -0.162$), and agreeableness ($\beta = 0.001$) negatively and neuroticism ($\beta = 0.533$) positively affected speaking anxiety.

Conclusion: The results demonstrate that personality traits significantly affect speaking anxiety, and the structural relations model has the necessary fit. Therefore, teachers should be aware of personality traits because conducting personality assessment may be very beneficial in directing students in learning and improving speaking.

Keyword : neuroticism, extroversion, openness to experience, conscientiousness, agreeableness, speech anxiety.

مدل یابی روابط ساختاری صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی در دانشجویان

هما کلاگر درو تکلائی^۱ ارسلان خان محمدی اطاقسرا^۲

۱- کارشناسی ارشد گروه روانشناسی، واحد آیت اله آملی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران.

۲- استادیار گروه روانشناسی، واحد آیت اله آملی، دانشگاه آزاد اسلامی، آمل، ایران.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۷/۲۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۲۸

چکیده

مقدمه: اضطراب سخنرانی در محیط آموزشی یکی از شایع ترین و مهمترین اضطراب‌های اجتماعی است و نقش بسزایی در اضطراب تجربه شده توسط دانشجویان ایفا می نماید.

هدف: پژوهش حاضر با هدف آزمون مدل روابط ساختاری صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی در دانشجویان انجام شد.

روش: روش پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری شامل تمامی دانشجویان کارشناسی رشته روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود، که تعداد ۱۳۶ نفر به روش نمونه گیری در دسترس انتخاب شدند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه صفات شخصیتی مکرری و کاستا (۱۹۸۵) و اضطراب سخنرانی بارسولومی و هولیهان (۲۰۱۶) استفاده شد. تحلیل داده ها به روش مدل یابی معادلات ساختاری با نرم افزارهای SPSS نسخه ۱۸ و Amos انجام شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج بین صفات شخصیتی برون گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه شناسی، توافق پذیری با اضطراب سخنرانی رابطه منفی معنی دار ($p < 0/05$) و بین صفت شخصیتی روان رنجوری با اضطراب سخنرانی در دانشجویان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد ($p < 0/05$). همچنین نتایج معادلات ساختاری نشان داد برون‌گرایی ($\beta = -0/033$)، وظیفه‌شناسی ($\beta = -0/162$) و توافق پذیری ($\beta = 0/001$) تاثیر منفی و روان رنجوری ($\beta = 0/533$) تاثیر مثبتی بر اضطراب سخنرانی دارند.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد صفات شخصیتی بر روی اضطراب سخنرانی تاثیر معنی داری دارد و مدل روابط ساختاری از برازش لازم برخوردار بود. ازین رو اساتید باید از صفات شخصیتی آگاه باشند. چرا که ارزیابی شخصیت ممکن است در هدایت دانشجویان در یادگیری و بهبود سخنرانی بسیار مفید باشد.

واژه‌های کلیدی: روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه شناسی، توافق پذیری، اضطراب سخنرانی.

مقدمه

تلاش برای سخنرانی عمومی از شرمسار شدن توسط دیگران (پانایوتو، کارکلا، گئورجیو، کانستانتینو و پاراسکیوا-سیماتا^۸، ۲۰۱۷) می ترسند. اضطراب همچنین با عملکرد نرمال زبان تداخل می کند و توانایی صحبت کردن در جمع را مختل می کند (مک نات^۹، ۲۰۱۹).

در واقع، امروزه و پس از کسب شغل، مهارت های سخنوری در میان دانشجویان تقاضای زیادی دارد. از سنین پایین، توانایی صحبت کردن در جمع برای موفقیت تحصیلی و حرفه ای دانش آموزان حیاتی است (حسیوان و همکاران، ۲۰۲۲). با این مهارت ها، دانشجویان ممکن است در ارزش های باز بودن، بردباری، و ارتباطات، که اهداف آموزش جهانی امروز هستند، زندگی و رشد کنند (ایوانووا، گوبانووا، شاکیرووا، و ماسیتو^{۱۰}، ۲۰۲۰). آنها ایده های خود را به طور موثر در گردهمایی ها، جلسات، سمینارها و کنفرانس های مختلف در محل کار برای موفقیت در حرفه خود به اشتراک خواهند گذاشت. علاوه بر به اشتراک گذاری ایده ها به طور موثر و سیستماتیک، تبادل ایده ها به طور موثر و سیستماتیک نیاز اولیه برای به دست آوردن چشم انداز خوب در محیط حرفه ای است (پاندی و پاندی^{۱۱}، ۲۰۱۴). در این راستا عوامل بسیار زیاد فردی و محیطی در میزان اضطراب فراگیران در محیط آموزشی نقش دارد. در این بین به نظر می رسد صفات شخصیتی^{۱۲} نقش بسزایی در این میزان اضطراب تجربه شده توسط فراگیران ایفا می نماید (پارادایلا و همکاران، ۲۰۲۱).

امروزه اضطراب سخنرانی^۱ در محیط آموزشی و تحصیلی یکی از شایع ترین و مهمترین اضطراب های اجتماعی است که در عملکرد تحصیلی فراگیران تاثیر بسزایی خواهد داشت (پارادایلا، دیجی و حسنا^۲، ۲۰۲۱). اضطراب سخنرانی به طور کلی به ترس و وحشت از صحبت در جمع و یا صحبت کردن اطلاق می شود (آهس، موزیلیوس و دابلو^۳، ۲۰۲۰). این اختلال به عنوان یک اختلال چند وجهی تشخیص داده شده است (کریستینا^۴، ۲۰۱۸) و مانند شکل اصلی اضطراب، مجموعه ای از رویدادهای فیزیولوژیکی، رفتار کلامی و اعمال حرکتی را در بر می گیرد (گودی، جنتیلی، اسکلینگو و وانلیو^۵، ۲۰۱۹). برخی دانشجویان سعی می کنند به طرق مختلف از شرایط ظاهر نشدن یا صحبت نکردن در جمع بگریزند، اما اگر اجتناب ناپذیر باشد، احساس فشار، خجالت، لرزش صدا، ضربان قلب سریع، ناراحتی و ناامنی می کنند. علاوه بر این، به دلیل ترس از صحبت در جمع، زندگی فردی، اجتماعی و عاطفی فرد تحت تاثیر قرار می گیرد. اضطراب سخنرانی ناشی از شرایط مختلفی است، چه درونی و چه بیرونی. بسیاری از محققان گزارش کرده اند که چگونه فقدان مهارت های قوی سخنرانی کردن، مهارت در زبان های خارجی و تلاش برای کنترل وضعیت هیجانی احتمالاً دلایل این اضطراب هستند (حسیوان، مانورونگ و ایکایاتی^۶، ۲۰۲۲). علاوه بر این، دانشجویان از قضاوت شدن توسط دیگران (کوئلیو و بالابان^۷، ۲۰۱۵) یا هنگام

7 Coelho & Balaban

8 Panayiotou, Karekla, Georgiou, Constantinou, & Paraskeva-Siamata

9 McNatt

10 Ivanova, Gubanova, Shakirova, & Masitoh

11 Pandey & Pandey

12 personality traits

1. speech anxiety

2. Paradilla, Dj, & Hasanah

3. Åhs, Mozelius & Dobsław

4. Christina

5. Guidi, Gentili, C., Scilingo, & Vanello

6. Hasibuan, Manurung & Ekayati

وظیفه شناسی شدتی است که فرد با آن اهداف خود را دنبال می کند، از خود نظم و انضباط نشان می دهد و وظیفه شناسانه عمل می کند (لیاکساندریو، کازان و مایکان^۵، ۲۰۲۱). گفته می شود که پنج ویژگی شخصیتی می توانند حدود یک سوم واریانس اندازه گیری های افسردگی و اضطراب را (کویلتی، پلتر، دی یانگ و باگی^۶، ۲۰۱۳)، با بیشترین سهم از روان رنجوری (یک عامل آسیب پذیری)، برون گرایی و وظیفه شناسی (دو عامل محافظ) اندازه گیری کنند (استریک هاوسر، زیل و کریزان^۷، ۲۰۱۷؛ نیکسویچ و همکاران^۸، ۲۰۲۱).

وارل^۹ (۲۰۱۹) اشاره کرد که رفتارهای اضطرابی می تواند ریشه در ویژگی های پایدار شخصیتی داشته باشد و بین ویژگی های شخصیتی با اضطراب سخنرانی انگلیسی رابطه معنی داری وجود دارد. حسین، بخاری، یولاه و یولاه^{۱۰} (۲۰۲۲) در پژوهش خود نشان دادند نتایج نشان داد که پنج عامل بزرگ شخصیت با اضطراب زبان انگلیسی همبستگی معناداری دارند. پارادیلا و همکاران (۲۰۲۱) به این نتیجه رسیده اند که بین شخصیت برونگرا و درونگرا دانش آموزان با عملکرد سخنرانی رابطه دو سویه و معنی داری وجود دارد. همچنین گویدی، جنتیلی، اسکلینگو و وانیلو^{۱۱} (۲۰۱۹) دریافته اند که بین ویژگی های سخنرانی و صفات شخصیتی رابطه معنی داری وجود دارد. هرچند حسین، بصری، ماراتورا و سیائو (۲۰۲۰) نشان دادند که بین دانش آموزان دارای تیپ شخصیتی درون گرا و برون گرا از نظر میزان اضطراب سخنرانی تفاوت معناداری وجود ندارد.

صفات شخصیتی «الگوهای پایدار افکار، احساسات و رفتارهایی است که افراد را از یکدیگر متمایز می کند». اگرچه ویژگی های شخصیتی نسبتاً پایدار هستند، اما می توانند در طول زندگی نیز تغییر کنند (هینر، راکشانی، فاسیندر، لوکاس، دانیلان و لوهمن^۱، ۲۰۲۲). ویژگی های شخصیتی از طریق افکار، احساسات و اعمال رفتاری، واکنش های فرد را به رویدادهای زندگی هدایت و شکل می دهند (کومار و تانخا^۲، ۲۰۲۲). احتمالاً رایج ترین چارچوب برای مطالعه ویژگی های شخصیتی، پنج بزرگ است. طبقه بندی ویژگی های پنج بزرگ یک مدل سلسله مراتبی از ویژگی های شخصیتی با پنج عامل گسترده است که شخصیت را در گسترده ترین سطح انتزاع نشان می دهد (دی جانگ و همکاران^۳، ۲۰۱۹). بر اساس این مدل، شخصیت از پنج بعد اصلی روان نژندی (N)، برون گرایی (E)، انعطاف پذیری (گشودگی به تجربه) (O)، سازگاری (A) و وظیفه شناسی^۴ (C) تشکیل شده است. روان رنجوری به تمایل به تجربه آسان احساسات ناخوشایند اشاره دارد. برون گرایی به درجه اجتماعی بودن، فعالیت، ابراز وجود و احساسات مثبتی که فرد تجربه می کند، اشاره دارد. گشودگی یا انعطاف پذیری به تجربه اشاره به تمایل به درگیر شدن در فعالیت های تخیلی و فکری جدید با تعقیب علایق گوناگون دارد. باز بودن بالا نشان دهنده سطوح بالاتر خلاقیت و ترجیح برای تازگی است. توافق پذیری یا سازگاری تمایل به دلسوز بودن و همکاری، پیروی از قوانین وضع شده توسط دیگران است.

7 Strickhouser, Zell, E., Krizan

8 Nikčević et al

9. Vural

10 Hussain, Bukhari, Ullah & Ullah

11. Guidi, Gentili, C., Scilingo, E. P., &

.Vanello

1 Haehner, Rakhshani, Fassbender, Lucas, Donnellan, & Luhmann

2 Kumar & Tankha

3 de Jong

4. Neuroticism, Extraversion, Openness to Experiences, Agreeableness, Conscientiousness

5 Lixandroui, Cazan, A.-M., Maican

6 Quilty, Cazan, A.-M., Maican

عاملی مهم برای تعیین رفتار بعدی مورد تاکید بوده اند، ازاین رو پژوهش حاضر با هدف آزمون مدل روابط ساختاری صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی انجام شد.

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها جزو پژوهش‌های توصیفی-همبستگی مبتنی بر معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل ۲۱۷ دانشجوی کارشناسی رشته روانشناسی ترم اول تا چهارم مجرد دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود. بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۱۳۶ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. آزمودنی‌ها بر اساس ملاک‌های ورود شامل: دانشجوی رشته روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل، دانشجوی ترم اول تا چهارم رشته کارشناسی، مجرد و معیارهای خروج نیز شامل: دانشجویان مقاطع تحصیلی بالاتر از کارشناسی و رشته‌های غیر از روانشناسی و مبتلا بودن به اختلالات افسردگی و اضطراب بود.

جهت جمع‌آوری داده‌ها پس از دریافت مجوز از دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل مبنی بر انجام پژوهش، با مراجعه به دانشگاه، نمونه‌های پژوهش مطابق با معیارهای ورود و خروج انتخاب گردیدند. در ابتدا توضیحات مقدماتی در خصوص هدف طرح و نحوه‌ی همکاری و تکمیل ابزارها به آزمودنی‌ها داده شد. سپس محقق پاسخگوی ابهامات و سؤالات احتمالی بود و پرسشنامه‌های تکمیل شده توسط محقق جمع‌آوری

در مجموع اگرچه مطالعات قبلی بسیاری وجود داشته است که اضطراب سخنرانی را مورد بررسی قرار داده است (بارتولومی و هولیهان^۱، ۲۰۱۶؛ کالرا و ساریت سیریبود^۲، ۲۰۲۰؛ مک‌نات^۳، ۲۰۱۹؛ مک‌نات، ۲۰۱۹؛ راجیتا و آلامیلو^۴، ۲۰۲۰؛ سکندر^۵، ۲۰۱۷) مطالعه‌ای که روابط ساختاری صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی در بین دانشجویان را مورد بررسی قرار دهد، می‌دهد هنوز به شدت محدود است و نیاز به بررسی بیشتر دارد.

بر اساس مباحث فوق، اضطراب سخنرانی از عوامل ثمربخش و موفقیت آمیز در زندگی تحصیلی یادگیرندگان می‌باشد (پارادایلا و همکاران، ۲۰۲۱). از این رو آشنایی با عوامل تاثیرگذار بر آن برای دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت اعم از خانواده‌ها و نهادهای آموزشی حائز اهمیت. دانشگاه‌ها باید با شناخت وجود اضطراب سخنرانی در جمع و فواید متعدد مهارت‌های سخنرانی در جمع برای زندگی دانشجویان تلاش کنند تا به این مسائل رسیدگی کنند. سخنرانی به عنوان بخشی از دانشگاه‌ها می‌تواند عوامل اولیه اضطراب دانشجویان در سخنرانی عمومی را کاهش دهد و بهره‌وری آنها را افزایش دهد (حسیبوان و همکاران، ۲۰۲۲). پیشینه‌های صورت گرفته اگرچه چندین مطالعات اضطراب سخنرانی در دانشجویان را بررسی کرده اند، اما تعداد کمی از پژوهش‌ها در مورد تاثیر صفات شخصیتی بر روی اضطراب سخنرانی در دانشجویان را مورد بررسی قرار دادند. پژوهش‌هایی که به طور مستقیم به بررسی رابطه صفات شخصیتی و اضطراب سخنرانی در دانشجویان پرداخته باشد محدود است و از این رو خلا این پژوهش کاملاً احساس می‌شود؛ این در حالی است که همیشه ویژگی‌های شخصیتی به عنوان

4 Rajitha & Alamelu
5 Sikandar

1 Bartholomay & Houlihan,
2 Kalra & Sarit Siribud,
3 McNatt

۰/۷۵ گزارش شد. در پژوهش سلیمانی فر، بهروزی و صفایی مقدم (۱۳۹۳) ضرایب پایایی پرسش نامه مذکور با استفاده از آلفای کرونباخ برای روان‌نژندی ۰/۷۵، برون‌گرایی ۰/۵۹، بازبودن به تجربه ۰/۷۰، توافق‌پذیری ۰/۷۲ و وجدانی بودن ۰/۸۰ محاسبه شد (اسدی گتایی، ۱۴۰۱)

پرسشنامه اضطراب سخنرانی^۳

پرسشنامه اضطراب سخنرانی توسط بارسولومی و هولیهان (۲۰۱۶) با ۱۷ سوال طراحی شده است. هدف آن بررسی مؤلفه های اضطراب سخنرانی در جمع (شناختی ۱-۸، رفتاری ۹-۱۲ و فیزیولوژیکی ۱۳-۱۷) است. طریقه نمره گذاری این پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت پنج درجه ای است که گزینه های آن از اصلا قبول ندارم=۱ تا کاملا قبول دارم=۵ رتبه بندی شده است. نمره کل افراد در آزمون در کمترین حالت ۱۷ و بیشترین ۸۵ بود. نمره بیشتر نشان دهنده اضطراب سخنرانی بیشتر است. پایایی به روش آلفای کرونباخ در پژوهش بارسولومی و هولیهان (۲۰۱۶) برای دو خرده مقیاس به ترتیب ۰/۸۳ و ۰/۸۱ و کل ۰/۸۴ بدست آمد. در ایران خوش نما (۱۳۹۷) در پژوهش خود روایی محتوایی و سازه را تایید و پایایی به روش آلفای کرونباخ را برای دو خرده مقیاس به ترتیب ۰/۷۲ و ۰/۷۹ و کل ۰/۸۶ بدست آورده است.

نیز (۱۳/۲۳ درصد) در بازه سنی ۲۳-۳۰ سال قرار داشتند. در ادامه نتایج آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

گردید. ملاحظات اخلاقی از جمله اهداف پژوهش، رازداری، رضایت در پژوهش و حفظ حریم افراد بیان گردید. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از روش مدل یابی معادلات ساختاری، نرم افزار SPSS نسخه ۱۸ و Amos نسخه ۲۶ استفاده گردید.

ابزار

پرسشنامه ویژگی های شخصیتی NEO-FFI^۱

جهت سنجش ویژگی های شخصیتی از پرسشنامه استاندارد شخصیتی NEO-FFI فرم کوتاه تجدید نظر شده ی پرسش نامه ی پنج عامل بزرگ شخصیت کاستا و مک کری (۱۹۹۲) که شامل ۶۰ سؤال است، استفاده شد. شاخص های مورد بررسی، شامل پنج شاخص شخصیتی روان نژندی، برون گرایی، انعطاف پذیری، سازگاری و وظیفه شناسی می باشند که هر کدام توسط ۱۲ گویه، اندازه گیری می شوند. تمامی گویه های این پرسش نامه، به صورت پنج گزینه یی (طیف لیکرت) پاسخ داده می شوند و هر گویه، امتیازی بین یک تا پنج را به خود اختصاص می دهد. لازم به توضیح است حداقل نمره در هر شاخص برابر ۱۲ و حداکثر نمره برابر ۶۰ است. حداقل و حداکثر امتیاز در هر سطح به ترتیب برابر ۱۲ تا ۲۴، ۲۴ تا ۴۸ و بیش از ۴۸ تا ۶۰ می باشد. در پژوهش پارلاک، کاتان، یوزل و کریک^۲ (۲۰۲۳) بر اساس ضریب آلفای کرونباخ بالاتراز

یافته ها

بر اساس یافته های پژوهش تعداد ۸۹ نفر (۶۴/۶۴ درصد) دختر و ۴۷ نفر (۳۴/۵۵ درصد) نیز پسر بودند. همچنین ۱۱۸ نفر (۸۶/۷۶ درصد) در بازه سنی ۱۸-۲۲ سال و ۱۸ نفر

3 Speech anxiety questionnaire

1 NEO-FFI personality traits questionnaire

2 Parlak, catan, uzel, kirec

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
شناختی	۱۵/۱۱	آماره ۲/۲۹
رفتاری	۹/۷۶	۱/۴۴
فیزیولوژیکی	۱۰/۵۵	۱/۷۹
اضطراب سخنرانی	۳۵/۴۲	۶/۵۰
روان رنجوری	۱۳/۷۶	۳/۱۷
برون گرای	۱۶/۸۰	۴/۲۲
گشودگی به تجربه	۱۸/۰۹	۴/۱۰
وظیفه شناسی	۱۵/۲۲	۳/۴۶
توافق پذیری	۲۰/۵۴	۴/۱۷

همچنین با توجه به نرمال بودن توزیع داده ها پیش از اجرای مدل معادلات ساختاری همبستگی بین متغیرهای تحقیق مورد بررسی قرار گرفت.

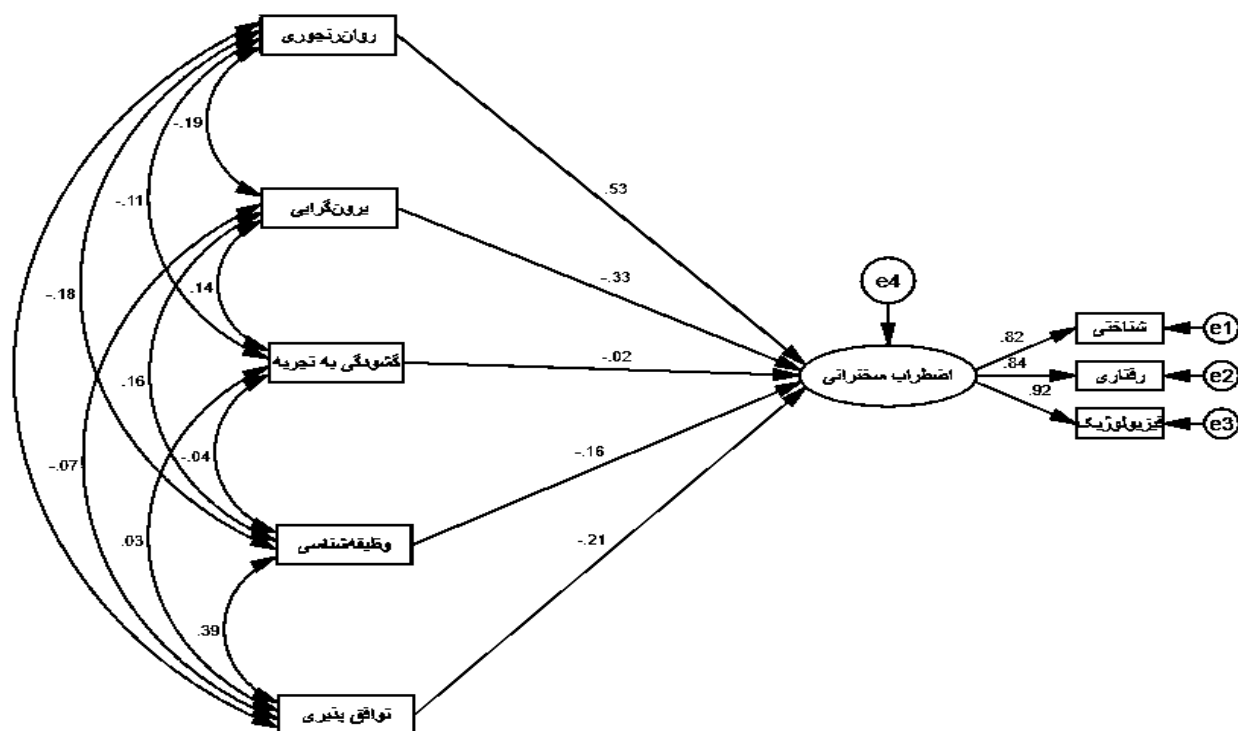
جدول ۲- ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱. روان رنجوری	۱								
۲. برون گرای	-۰/۲۱**	۱							
۳. گشودگی به تجربه	-۰/۲۰**	۰/۲۹**	۱						
۴. وظیفه شناسی	-۰/۲۴**	۰/۳۵**	۰/۲۸**	۱					
۵. توافق پذیری	-۰/۱۹**	۰/۳۱**	۰/۳۵**	۰/۹۴**	۱				
۶. شناختی	۰/۲۶**	-۰/۱۹**	-۰/۱۹**	-۰/۱۶*	-۰/۲۰**	۱			
۷. رفتاری	۰/۲۳**	-۰/۱۷*	-۰/۲۰**	-۰/۱۴*	-۰/۱۵*	۰/۶۸**	۱		
۸. فیزیولوژیکی	۰/۲۸**	-۰/۲۰**	-۰/۲۲**	-۰/۲۱**	-۰/۱۸**	۰/۷۰**	۰/۷۲**	۱	
۹. اضطراب سخنرانی	۰/۳۳**	-۰/۲۵**	-۰/۲۵**	-۰/۲۴**	-۰/۲۲**	۰/۷۸**	۰/۸۰**	۰/۷۷**	۱

*p < 0/05, **p < 0/01

روان رنجوری (۰/۳۳)، با اضطراب سخنرانی در دانشجویان رابطه مثبت معنی داری وجود دارد. در ادامه مدل روابط ساختاری ویژگی های روانشناختی، ویژگی های شخصیتی با عوامل رفتاری مصرف کنندگان مورد بررسی قرار گرفته است. به منظور بررسی مدل ارتباطی بین متغیرهای تحقیق از مدل معادلات ساختاری استفاده شد.

نتایج مندرج در جدول (۲) همبستگی معنی داری بین صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی در دانشجویان نشان می دهد. بر اساس نتایج صورت گرفته بین برون گرای (۰/۲۵-)، گشودگی به تجربه (۰/۲۵-)، وظیفه شناسی (۰/۲۴-)، توافق پذیری (۰/۲-)، با اضطراب سخنرانی در دانشجویان رابطه منفی معنی داری وجود دارد. همچنین بین

شکل ۱- بارهای عاملی مدل ارتباط ابعاد ویژگی‌های شخصیتی با ابعاد اضطراب سخنرانی

در ادامه نتایج روابط ساختاری بین صفات شخصیتی و اضطراب سخنرانی در جدول ۳ ارائه شده است

جدول ۳- ضرایب مسیر اثر مستقیم مدل پژوهش

مسیر	متغیر	بارعاملی	مقدار t	سطح معناداری
مستقیم	روان رنجوری <---> اضطراب سخنرانی	۰/۵۳۳	۶/۷۶۴	۰/۰۰۱
مستقیم	برون گرایی <---> اضطراب سخنرانی	-۰/۳۳۰	۵/۱۴۲	۰/۲۳۲
مستقیم	گشودگی به تجربه <---> اضطراب سخنرانی	-۰/۰۲۴	۰/۳۴۸	۰/۴۶۰
مستقیم	وظیفه شناسی <---> اضطراب سخنرانی	-۰/۱۶۲	۳/۶۰۷	۰/۰۱۲
مستقیم	توافقی پذیری <---> اضطراب سخنرانی	-۰/۲۱۴	۴/۱۸۳	۰/۰۰۱

سخنرانی دارند. اما تاثیر گشودگی به تجربه بر روی اضطراب سخنرانی ($\beta = -0.024$, $Sig = 0.460$) معنی دار نبود. در ادامه نتایج برازش مدل روابط ساختاری متغیرهای پژوهش در جدول ۴ ارائه گردید.

بر اساس یافته‌های مدل تحقیق در جدول ۳ می‌توان گفت برون‌گرایی ($\beta = -0.330$, $Sig = 0.232$)، وظیفه‌شناسی ($\beta = -0.162$, $Sig = 0.012$) و توافقی‌پذیری ($\beta = -0.214$) بر اضطراب سخنرانی تاثیر منفی و روان رنجوری ($\beta = 0.533$, $Sig = 0.001$) تاثیر مثبتی بر اضطراب

جدول ۴- شاخص برازش مدل تحقیق پس از اصلاح مدل

شاخص‌های برازش	ملاک	مقادیر شاخص‌ها	تفسیر
کای اسکوار (کای دو)	-	۹۳/۷۶۴	-
درجه آزادی	-	۳۷	-
نسبت کای اسکوار به درجه آزادی (χ^2/df)	کمتر از ۳	۲/۵۳۴	مطلوب
ریشه دوم میانگین خطای برآورد (RMSEA)	کمتر از ۰/۱	۰/۰۹۴	مطلوب
شاخص نیکویی برازش (GFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۱۳	مطلوب
شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۸۷۷	مطلوب
ریشه میانگین مجذور باقیمانده (RMR)	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۳۴	مطلوب
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۲۰	مطلوب
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۰۵	مطلوب
شاخص برازش افزایشی (IFI)	بیشتر از ۰/۹	۰/۹۲۴	مطلوب

ریشه دوم میانگین خطای برآورد (RMSEA) برابر با ۰/۰۹۳ می‌باشد. علاوه بر این دیگر شاخص‌های برازش (CFI، NFI، IFI) مقادیر قابل قبول را نشان داده‌اند.

در صفات شخصیتی برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری با الگویی از نمره‌های پایین در اضطراب سخنرانی همبسته هستند که نشان‌دهنده این است که ترکیب صفات شخصیتی برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری بالا اضطراب سخنرانی را پایین می‌برد، بنابراین می‌توان بیان نمود که این صفات، آمادگی فرد را برای تجربه حوادث لذت بخش افزایش می‌دهد و این آمادگی‌ها می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا مخصوصاً در حوزه روابط شخصی و اجتماعی کارآمدتر ظاهر شود که باعث پیشرفت در رفتارهای سازگارانه در فرد می‌شود (گویدی و همکاران، ۲۰۱۹). ویژگی دیگر این صفات

نتایج شاخص‌های برازش مدل در جدول ۴ نشان می‌دهد شاخص نیکویی برازش (GFI) بیشتر از ۰/۹ بوده که نشان از تأیید مدل دارد. نسبت کای اسکوار به درجه آزادی (۲/۵۳۴) مقدار قابل قبولی برخوردار است. همچنین مقدار

بحث

پژوهش حاضر با هدف آزمون مدل روابط ساختاری صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی در دانشجویان انجام شد. با توجه به نتایج بدست آمده، بین صفات شخصیتی برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری با اضطراب سخنرانی در دانشجویان رابطه منفی و بین روان‌رنجوری با اضطراب سخنرانی نیز رابطه مثبت وجود دارد. این یافته‌ها با نتایج یاسمی‌نیا و سراج‌خرمی (۱۳۹۹)، پارادایلا و همکاران (۲۰۲۱)، گویدی و همکاران (۲۰۱۹)، وارل (۲۰۱۹)، کورنیاسی و سوزان (۲۰۱۹) همسو می‌باشد. نتایج بدست آمده در این پژوهش نشان می‌دهند که الگویی از نمره‌های بالا

یکنواختی پرهیزند. اما افراد روان رنجور به راحتی برانگیخته می‌شوند و بنابراین از تحریک دوری می‌کنند. افراد مبتلا به اضطراب سخنرانی افکار، تصورات و تکانه‌های مزاحم طبیعی را با افکار خودکار منفی در مورد مسئول بودن خطر برای خود یا دیگران ارتباط داده و خطر را با احتمال بیش از حد قلمداد می‌کنند و بنابراین افزایش ناراحتی و احتمال خنثی‌سازی فزون‌تر می‌شود (عباسی اصل، نادری و اکبری، ۱۳۹۵). این نظریه می‌تواند نمرات بالای روان رنجوری افراد مبتلا به اضطراب سخنرانی را تبیین کند. در خصوص تبیین این نتایج، می‌توان گفت که هر فرد دارای مجموعه‌ای از افکار، عقاید، احساسات و رفتارهایی است که شیوه‌ی انطباق او را با محیط نشان می‌دهند. همچنین هر فرد در موقعیت‌های گوناگون، یک ویژگی شخصیتی بارزتر را نشان می‌دهد (کورنیاسی و سوزان، ۲۰۱۹).

در مورد وظیفه‌شناسی، گرگرسن و هورویتز^۱ (۲۰۰۲) بیان کردند که دانش آموزان وظیفه‌شناس نسبت به سایر دانش آموزان اضطراب سخنرانی بالاتری دارند. دقیقاً، دانش‌آموزان وظیفه‌شناسی که عملکرد خود را ناکافی می‌دانستند، اضطراب سخنرانی بالاتری داشتند و استرس بیشتری را در مورد اشتباهاتی که در زبان و سخنرانی انجام می‌دادند، تجربه کردند. از این نتیجه می‌توان استنباط کرد که دانشجویان با وظیفه‌شناسی بالا که منظم و منضبط هستند، عادات خوب مطالعه و سخنرانی را به کار می‌گیرند و آمادگی بیشتری برای یادگیری دارند و در نتیجه آمادگی بهتری در سخنرانی دارند. در صفت برونگرانی نتایج نشان داد که با اضطراب سخنرانی رابطه منفی دارد. این یافته‌ها

شامل مثبت بودن، قاطعیت و اجتماعی بودن است که نیز می‌توانند به سهم خود آمادگی‌های فرد را در زمینه روابط و عواطف اجتماعی تقویت کنند و از طرفی باعث عدم ایجاد اضطراب در گفتگوهای اجتماعی توسط فرد شوند (وارل، ۲۰۱۹). در تبیین دیگر این یافته‌ها بر اساس دیدگاه روان تحلیل‌گری می‌توان گفت، اضطراب سخنرانی، مانند اختلال‌های اضطرابی دیگر، هنگامی بروز می‌کند که ترس از برانگیختگی‌های آزارگرانه و کشاننده‌های بن، مکانیزم‌های دفاعی را به منظور کاهش اضطراب بر می‌انگیزد. کشاننده‌های بن به صورت افکار و سواسی و مکانیزم‌های دفاعی به شکل اعمال بی‌اختیار متجلی می‌شوند (رضوی، کاظمی و محمدی، ۱۳۹۰).

بر اساس یافته‌های مدل تحقیق برونگرایی، وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری بر اضطراب سخنرانی تاثیر منفی و روان رنجوری تاثیر مثبتی بر اضطراب سخنرانی دارند. اما گشودگی به تجربه بر روی اضطراب سخنرانی تاثیر نداشت است. همچنین مدل پیشنهادی پژوهش نشان داد مدل از برازش مطلوبی برخوردار است و صفات شخصیتی بر روی اضطراب سخنرانی تاثیر معنی‌داری دارد. نتایج همسو با پژوهش‌های باباخویا (۲۰۱۹)، حسین و همکاران (۲۰۲۲) گویدی و همکاران (۲۰۱۹) می‌باشد. در تبیین نتایج می‌توان بیان کرد افراد دارای صفات شخصیتی برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری متناسب دارای قشر مخ با برانگیختگی کمتر و آستانه حسی بیشتر از دیگران هستند. به همین دلیل مجبورند برای بالا نگه داشتن سطح فعالیت مغزشان به دنبال تحریک باشند و از

هستند (پارادایلا و همکاران، ۲۰۲۱). بیشتر افراد که دارای اضطراب در حیطه های متفاوت هستند در طیف ویژگی های شخصیتی روان رنجورخویی قرار دارند که به دلیل وجود احساسات منفی مانند ترس، غم، برانگیختگی، خشم، احساس گناه، احساس کلافگی دایمی و فراگیراحتمال بیشتری وجود دارد که دچار باورهای غیرمنطقی باشند، در کنترل تکانه ها ناموفق، بی ثباتی عاطفی و میزان سازش ضعیف تری با دیگران و شرایط اضطراب زا را نشان دهند (گویدی و همکاران، ۲۰۱۹). افراد مبتلا به حالات نورو تیک، در شاخص روان رنجورخویی نمره بیشتری کسب می کنند. نمرات برافراشته روان رنجورخویی آسیب پذیری در رشد اضطراب را افزایش می دهد این افراد با تجربه اضطراب افراطی همواره در تعاملات اجتماعی از جمله سخنرانی ها دچار اضطراب افراطی در حدی که کارکرد را کاملا مختل نماید، شوند (وارل، ۲۰۱۹). هرچه ویژگی روان رنجورخویی در این افراد بالاتر باشد، اضطراب سخنرانی شدیدتر و نوع تردید در او بیشتر دیده می شود، ویژگی گشودگی به تجربه با موضوع کنترل تکانه ها ارتباط دارد که افراد در روند تحولی، مهار این گونه تکانه ها و نیازها را می آموزند (استوار و رضایی، ۱۳۹۴).

نتیجه گیری

نتایج پژوهش نشان داد صفات شخصیتی برون گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه شناسی و توافق پذیری بالا، منجر به کاهش اضطراب سخنرانی دانشجویان گردید و صفت شخصیتی روان رنجوری نیز اضطراب سخنرانی را افزایش داد. علاوه بر این مدل روابط ساختاری صفات شخصیتی با اضطراب سخنرانی در دانشجویان از برآزش

را تأیید می کند که نشان می دهد افرادی که برون گرایی بالایی دارند، اضطراب کمتری را تجربه می کنند، زیرا در هنگام برقراری ارتباط احساس راحتی می کنند. با این حال، یک رابطه متوسط بین برون گرایی و اضطراب سخنرانی یافت شد (دیوالی، ۲۰۱۳). علاوه بر این، گشودگی به تجربه مستلزم طیف وسیعی از تجربیات است و دانشجویانی که سطح بالایی در این ویژگی شخصیتی دارند، ممکن است زبان و سخنرانی را از اهمیت محوری در نظر بگیرند. این افراد ممکن است در هنگام پرسیدن سوال و کمک گرفتن از معلم و همکلاسی خود و ارتباط و سخنرانی در یک بحث دچار اضطراب کمتری شوند. سازگاری ویژگی شخصیتی است که در مطالعه حاضر با اضطراب سخنرانی رابطه منفی دارد که همسو با پژوهش باباخویا (۲۰۱۹) می باشد. این نتیجه به این معنی است که دانشجویان سازگاری مطلوبی نسبت به محیط و دانشگاه و افراد دارند و آنها انسان دوست، آماده کمک، نوع دوست و بشردوست هستند. این نتیجه مطابق با این واقعیت است که اعتماد به نفس، عزت نفس و تجربه ارتباط نزدیکی با سازگاری دارند. علاوه بر این سازگاری با قابلیت های شکل دهنده همبستگی منفی دارد که این عوامل در مجموع سبب می شود دانشجو در محیط دانشگاهی و درس، اضطراب سخنرانی کمتری داشته باشد.

همچنین در تبیین تاثیر روان رنجوری بر اضطراب سخنرانی می توان بیان داشت که صفت شخصیتی روان رنجوری با ویژگی های مرتبط با آن بر آسیب پذیری افراد در حوزه های متفاوت نسبت به اختلالات دیگر تأثیر می گذارد، اما علاوه بر آن، سایر عوامل (مانند سابقه ابتلا در خانواده، محیط زندگی، شیوه تربیتی والدین، آسیب پذیری زیستی و غیره) نیز تأثیرگذار

مطلوب برخوردار بود. یکی از محدودیت های پژوهش حاضر، مقطعی بودن آن بود. علاوه بر این پژوهش محدود به موقعیت مکانی و زمان خاص بود و امکان تعمیم به سایر موقعیت های مکانی و زمانی را دارا نمی باشد. پیشنهاد می گردد دیگر محققین وضعیت شغلی و سطح وضعیت اقتصادی و اجتماعی خانواده ها را در جامعه مورد مطالعه مشخص نمایند و در دیگر مقاطع تحصیلی، پژوهش حاضر انجام شود.

سپاسگزاری

این مقاله مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد آمل به شناسه اخلاق IR.IAU.AMOL.REC.1401.005 می باشد. از تمامی اساتید در این حیطه تقدیر و تشکر می کنم. پژوهش حاضر دارای تعارض منافع و حمایت مالی نمی باشد.

References

- Abbasi Asl R, Naderi H, Akbari A. (2015). Predicting the level of social anxiety of female students based on personality characteristics. *Journal of Principles of Mental Health*, 18(6), 343-349. (In Persian)
- Åhs F, Mozelius P, Dobsław F. (2020). Artificial Intelligence Supported Cognitive Behavioral Therapy for Treatment of Speech Anxiety in Virtual Reality Environments. In *ECAIR 2020* (2). Academic Conferences and Publishing International Limited.
- Asadi Getabi M. (1401). The relationship between personality traits and health anxiety with the mediating role of cognitive emotion regulation in high school students. Dissertation for Master's Degree in Psychology. Islamic Azad University, Ayat A... Amoli branch. (In Persian)
- Babakhouya Y. (2019). The Big Five personality factors as predictors of English language speaking anxiety: A cross-country comparison between Morocco and South Korea. *Research in Comparative and International Education*, 14(4), 502-521
- Balqis Husain, Basri M, Martora J, Sibua A. (2020). Personality type tendency toward students, speaking anxiety. *IKA*, 8(1), 57-67.
- Bartholomay EM, Houlihan DD. (2016). Public Speaking Anxiety Scale: Preliminary psychometric data and scale validation. *Personality and Individual Differences*, 94, 211-215.
- Christina Y. (2018). Attitude towards English, Speech Anxiety and Academic Attitude towards English, Speech Anxiety and Academic Achievement among Elementary Pupils: Basis for Enriched Language Communication Program. In *Abstract Proceedings International Scholars Conference*, 6(1), 282-282
- Coelho CM, Balaban CD. (2015). Visuo-vestibular contributions to anxiety and fear. *Journal of Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 48, 148-159.
- De Jong N, Wisse B, Heesink JAM, van der Zee KI. (2019). Personality Traits and Career Role Enactment: Career Role Preferences as a Mediator. *Front. Psychol*, 10:1720

- Dewaele J-M. (2013). The link between foreign language classroom anxiety and psychoticism, extraversion, and neuroticism among adult bi- and multilinguals. *Modern Language Journal*, 97(3), 670–684.
- Guidi A, Gentili C, Scilingo EP, Vanello N. (2019). Analysis of speech features and personality traits. *Biomedical Signal Processing and Control*, 51, 1-7.
- Haehner P, Rakhshani A, Fassbender I, Lucas RE, Donnellan MB, Luhmann M. (2022). Perception of major life events and personality trait change. *European Journal of Personality*. Advance online publication
- Hasibuan SH, Manurung ID, Ekayati R. (2022). Investigating Public Speaking Anxiety Factors among EFL University Students through Online Learning. *Applied Research on English Language*, 11(1), 21-38
- Hussain W, Bukhari SR, Ullah Z, Ullah A (2022). The Relationship between English Language Speaking Anxiety and Big Five Personality Factors: A Study of University Students from the Twin Metropolitan Cities of Pakistan. *Journal of Positive School Psychology*, 6(8), 9897-9907
- Ireland ME, Hepler J, Li H, et al. (2014). Neuroticism and attitudes toward action in 19 countries. *Journal of Personality*, 83: 243–250.
- Ivanova T, Gubanova N, Shakirova I, Masitoh F. (2020). Educational technology as one of the terms for enhancing public speaking skills. *Universidad y Sociedad*, 12(2), 154–159.
- Kalra R, Sarit Siribud. (2020). Public Speaking Anxiety in the Thai EFL Context. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network Journal*, 13(1), 195–209.
- Khasnam A. (1397). The effectiveness of exposure therapy based on virtual reality on reducing public speaking anxiety in students of Allameh Tabatabai University. Master's thesis of Allameh Tabatabai University, Faculty of Educational Sciences and Psychology. (In Persian)
- Kumar V, tankha G. (2022). The Relationship between Personality Traits and COVID-19 Anxiety: A Mediating Model. *Behav. Sci*, 12(2), 24
- Lixandroiu R, Cazan AM, Maican CI. (2021). An Analysis of the Impact of Personality Traits towards Augmented Reality in Online Shopping. *Symmetry*, 13, 416.
- McNatt DB. (2019). Enhancing public speaking confidence, skills, and performance: An experiment of service-learning. *International Journal of Management Education*, 17(2), 276–285.
- Nikčević AV, Marino C, Kolubinski DC, Leach D, Spada MM. (2021). Modelling the contribution of the Big Five personality traits, health anxiety, and COVID-19 psychological distress to generalised anxiety and depressive symptoms during the COVID-19 pandemic. *Journal of Affective Disorders*, 279, 578-584.
- Panayiotou G, Karekla M, Georgiou D, Constantinou E, Paraskeva-Siamata, M. (2017). Psychophysiological and self-reported reactivity associated with social anxiety and public speaking fear symptoms: Effects of fear versus distress. *Journal of Psychiatry Research*, 255, 278–286.
- Pandey M, Pandey P. (2014). Better English for better employment opportunities. *International Journal of Multidisciplinary Approach and Studies*, 1(4), 93–100. 36 *Applied Research on English Language*, 11(1)
- Paradilla N, Dj MZ, Hasanah U. (2021). The students' extrovert and introvert personality toward speaking performance. *International Journal of Research on English Teaching and Applied Linguistics*, 1(1), 39-50.
- Quilty LC, Pelletier M, Deyoung CG, Bagby RM. (2013). Hierarchical personality traits and the distinction between unipolar and bipolar disorders. *Journal of Affective Disorders*, 147 (1–3), 247–254
- Rajitha K, Alamelu C. (2020). A study of factors affecting and causing speaking anxiety.

- Procedia Computer Science, 172, 1053–1058.
- Razavi A, Kazemi S, Mohammadi M. (1390). Investigating the relationship between personality traits and coping styles with social anxiety in blind and normal students of universities in Fars province. *Psychology of Exceptional People*, 1(4), 109-134. (In Persian)
- Sikandar A. (2017). Anxiety Level in Students of Public Speaking: Causes and Remedies. *Journal of Education and Educational Development*, 4(1), 94–110.
- Stovar S., Rezaei N. (2014). Investigating the relationship between personality dimensions of introversion, extroversion and self-expression with social anxiety in students, the first scientific research conference of psychology, educational sciences and social pathology, Kerman. (In Persian)
- Strickhouser JE, Zell E, Krizan Z. (2017). Does personality predict health and wellbeing? A metasynthesis. *Health Psychology*, 36 (8), 797–810
- Vural H. (2019). The relationship of personality traits with English speaking anxiety. *Research in Educational Policy and Management*, 1(1), 55-74.
- Yasminiya M, Siraj Khorrami N. (2019). The relationship between personality traits and social anxiety in female teachers of Abdanan city, 6th International Conference on Psychology, Counseling and Educational Sciences (In Persian)
- Zabihi Hessari N., Ramezani Z. (2015). Investigating the relationship between five personality factors with overt and hidden anxiety in female boarding school students. *Development of psychology*. 5 (4): 191-208. (In Persian)